

บทที่ 1

บทนำ

กล้วยไม้จัดเป็นพืชเศรษฐกิจในกลุ่มของไม้ดอกที่มีความสำคัญของเศรษฐกิจ เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย มีความนิยมทั้งแบบไม้กระถางและไม้ตัดดอก ในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ในเชิงการค้าพบว่ามีการขยายตัวมากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยในปี 2550 มีพื้นที่ปลูกกล้วยไม้ 20,739 ไร่ มีผลผลิตทั้งหมด 47,036 ต้น มีมูลค่าการส่งออก 2,544 ล้านบาท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งออกกล้วยไม้กระถางและกล้วยไม้ต้นพบว่าการส่งออกปี พ.ศ. 2549 มีปริมาณการส่งออก 3,415 ต้น เป็นมูลค่าการส่งออก 430 ล้านบาท ในขณะที่สถิติการส่งออกปี พ.ศ. 2550 มีปริมาณการส่งออก 6,399 ต้น เป็นมูลค่าการส่งออก 766 ล้านบาท คิดเป็นปริมาณการส่งออกที่เพิ่มขึ้น 87.38 % และมูลค่าที่เพิ่มขึ้น 78.14 % ในขณะที่ปริมาณการส่งออกของกล้วยไม้สดทุกประเภทกลับมีปริมาณเพิ่มขึ้นเพียง 5.57 % และมูลค่าที่ลดลง 1.39 % (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2551) ซึ่งข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นปริมาณความต้องการกล้วยไม้ต้นมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างมากและมีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับกล้วยไม้สดประเภทอื่น ส่วนกล้วยไม้สกุลช้าง (*Rhynchostylis*) ซึ่งเป็นสกุลหนึ่งในประเภทของแวนด้าที่นิยมขายในรูปแบบของไม้กระถาง (ครรรชิต, 2547) และเป็นที่ต้องการของตลาดส่งออก เนื่องจากเป็นกล้วยไม้ที่ปลูกเลี้ยงง่าย ให้ดอกทุกปี ดอกมีกลิ่นหอม สีสดของดอกหลากหลาย (ณัฐา, 2545)

ถึงแม้ว่าตัวเลขการส่งออกและแนวโน้มการขยายตลาดของกล้วยไม้ในประเทศไทยจะเป็นไปในทิศทางที่เพิ่มขึ้นก็ตาม แต่มูลค่าของผลผลิตกลับเท่าเดิม เป็นผลอันเนื่องมาจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นมากกว่าเดิม เนื่องจากชาวสวนผู้ปลูกกล้วยไม้มีการใช้ปุ๋ยในปริมาณที่มากเพื่อเร่งการเจริญเติบโต และทำให้ต้นมีขนาดที่สามารถขายได้เร็วขึ้น ซึ่งเป็นปริมาณที่มากกว่าความต้องการจริงของต้นกล้วยไม้ และเกษตรกรนิยมใช้ปุ๋ยปริมาณที่มากเพื่อให้แน่ใจว่ากล้วยไม้ได้รับปุ๋ยอย่างแน่นอน นอกจากนี้แล้วผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับปุ๋ยกล้วยไม้มีความหลากหลายทั้งชนิดและบริษัท และแต่ละบริษัทที่ทำการผลิตปุ๋ยแต่ละประเภทก็พยายามโฆษณาสินค้าของตนเองในแง่ต่าง ๆ ส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกเลี้ยงมีความสับสน และไม่มีเกณฑ์ทางวิชาการเป็นหลักการในการตัดสินใจ (ระพี, 2516; 2550; กรกัญญา และอภิญา, 2549) และระบบการจัดการธาตุอาหารที่

ให้แก่พืชไม้สอคคล้อมต่อช่วงของการเจริญเติบโตของพืช ดังนั้นปัจจัยเรื่องปุ๋ยจึงเป็นปัจจัยที่เกษตรกรผู้ปลูกเลี้ยงต้องให้ความสำคัญ

เนื่องจากกล้วยไม้สกุลช้าง ออกดอกปีละครั้ง และสามารถขายได้ราคาที่ดีในช่วงที่ออกดอกเท่านั้น และหากสามารถที่จะพัฒนาระบบการจัดการให้ออกดอกได้มากกว่าปีละครั้งหรือออกดอกนอกฤดูเพื่อให้ช่วงการออกดอกยาวขึ้น อาจช่วยให้กล้วยไม้ช้างกระมีมูลค่าในการส่งออกเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาการเปลี่ยนแปลงปริมาณธาตุอาหารของกล้วยไม้ช้างกระ โดยเฉพาะในระยะเวลาที่มีการบังคับให้ออกดอกนอกฤดูโดยใช้สภาพวันสั้นและการใช้จิบเบอเรลลิน เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์การใช้ปุ๋ยของกล้วยไม้ช้างกระและการชักนำให้เกิดดอกนอกฤดู เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการบังคับการออกดอกนอกฤดูของกล้วยไม้สกุลช้าง เพื่อประโยชน์ทางการจัดการธาตุอาหารในการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved